

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 017778 16 Uvp
Banja Luka, 11.4.2019. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Edine Čupeljić kao predsjednika vijeća, Smiljane Mrše i Strahinje Ćurkovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mire Mačkić kao zapisničara, u upravnom sporu po tužbi B. K. iz B., kojeg zastupa punomoćnik T. K., advokat iz T., (u daljem tekstu: tužilac), protiv akta broj ... od 26.10.2015. godine, tuženog Fonda , u predmetu isplate neisplaćenih penzija, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 017778 15 U od 28.9.2016. godine, u sjednici vijeća održanoj 11.4.2019. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se uvažava presuda Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 017778 15 U od 28.9.2016. godine se preinačava tako da se tužba odbija kao neosnovana.

Odbija se zahtjev tužioca za naknadu troškova spora.

Obrazloženje

Pobijanom presudom u stavu 1. izreke uvažanjem tužbe poništen je uvodno označeni akt tuženog, kojim je povodom žalbe tužioca poništen zaključak Filijale tuženog u B. broj ... od 19.6.2015. godine i odlučeno da se odbija zahtjev tužioca za isplatu penzija za period od 12.11.2012. do 30.6.2013. godine, uz obrazloženje da tužilac ne ispunjava uslove za isplatu penzije jer da se u periodu od 30.3.2012. godine do 4.7.2012. i od 13.1.2013. do 30.6.2013. godine, nalazio u osiguranju kod nosioca osiguranja Osnovne škole J.D., da je odluka Ustavnog suda Republike Srpske broj 38/12 od 30.11.2013. godine stupila na snagu poslije prestanka osiguranja korisnika prava-tužioca, a da je rješenje o prestanku prava na isplatu starosne penzije tužiocu doneseno isključivo po njegovom traženju zbog čega se na osnovu odredaba člana 138. i 142. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. glasnik RS“ broj 134/11) zahtjev tužioca za isplatu penzija za period od 12.11.2012. do 30.6.2013. godine odbija kao neosnovan. Stavom 2. izreke presude je tuženi obavezan da tužiocu isplati iznos od 950,00 KM, na ime troškova upravnog spora u roku od 30 dana od dana prijema presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Uvažanje tužbe i poništenje osporenog akta sud je obrazložio razlozima da se iz spisa predmeta ne može pouzdano utvrditi sa kojim datumom je tužiocu prestala isplata penzije jer da se datum mijenja u zavisnosti od rješenja koja su priložena spisima upravnog predmeta, što da proizlazi i iz obrazloženja osporenog akta u kojem je navedeno da je tužiocu uspostavljena isplata i određen iznos starosne penzije sa pravom na isplatu od 4.8.2013. godine, da bi se u daljem obrazloženju ponovo navelo da se pravo na isplatu neisplaćenih penzija cijeni za

period od 12.11.2012. do 30.6.2013.godine. Nadalje da se u spisu zatiču rješenja od 20.2.2013. godine i od 21.2.2013. godine kojima je odlučivano o pravima tužioca, a koja da su donijeta u izvršenju rješenja tuženog od 6.11.2013. godine. U tom smislu da nije jasno na koji način je tužiocu određena penzija i za koji period mu je obustavljena isplata što onemogućava ispitivanje zakonitosti osporenog akta.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude (u daljem tekstu: zahtjev), tuženi pobija njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog propisa. Navodi hronološki redosljed donošenja rješenja kojima je tužilac ostvario pravo na starosnu penziju, te kada mu je obustavljena isplata penzije s obzirom na činjenicu da je zasnovao radni odnos, da je rješavajući po službenoj dužnosti donio rješenje dana 06.11.2013. godine kojim je poništio rješenje od 3.12.2012. godine jer da nije pravilno određen datum prestanka prava na isplatu starosne penzije tužiocu i poništio rješenje od 15.8.2013. godine jer da nisu pravilno primjenjene odredbe člana 142-144. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. glasnik RS“ broj 134/11). U pogledu zahtjeva i traženja tužioca da se primjeni odluka Ustavnog suda Republike Srpske broj 38/12 od 30.11.2013. godine, da je evidentno da je ista stupila na snagu odnosno donesena poslije prestanka osiguranja tužioca. Smatra da ne stoje razlozi presude da se iz obrazloženja osporenog akta ne može pouzdano utvrditi za koji period je tužiocu obustavljena isplata penzije i na osnovu kojeg zakonskog propisa mu je utvrđena visina penzije, jer da je tačno naveden zakonski propis koji je primijenjen s obzirom da se prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ostvaruju prema odredbama zakona koji je bio na snazi na dan priznavanja prava na starosnu penziju. Predložio je da se zahtjev uvaži i pobijana presuda preinači.

U odgovoru na zahtjev tužilac je istakao da tuženi u zahtjevu ne iznosi jasnu argumentaciju i razloge pobijanja presude, a paušalna je konstatacija tuženog da je tužilac podnio bilo kakav zahtjev da mu bude obustavljena isplata penzije. Predlaže da se zahtjev odbije te da mu se naknade troškovi sastava odgovora na zahtjev u iznosu od 750,00 KM.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev i cjelokupne spise predmetne upravne stvari i ovog upravnog spora na osnovu odredbe 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11 - u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz sljedećih razloga:

Predmet upravnog spora u konkretnom slučaju je ocjena zakonitosti rješenja kojim je odbijen zahtjev tužioca za isplatu penzija koje su mu obustavljene na osnovu njegovog zahtjeva koji je podnio dana 26.11.2012. godine (koji se zatiče u upravnom spisu) a kojim je tražio da mu prestane isplata penzije s obzirom da je zasnovao radni odnos dana 13.11.2012. godine, uz koji je kako je navedeno u zahtjevu, priložio ček o visini penzije, ugovor o radu, kopiju lične karta, AM RS, te obrazac PD 3/00. Postupajući po tom zahtjevu Filijala tuženog u B. je donijela rješenje dana 03.12.2012. godine kojim se tužiocu obustavlja isplata starosne penzije sa danom 12.11.2012. godine, saglasno odredbi člana 141. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju („Sl. glasnik RS“ broj 134/11). Navedeno rješenje je primio tužilac dana 8.12.2012. godine kako proizlazi iz priložene povratnice i protiv istog nije izjavio žalbu. Dana 4.7.2013. godine, tužilac je podnio zahtjev za ponovnu uspostavu isplate penzije u kojem je naveo da mu je rješenjem od 12.11.2012. godine priznato pravo na starosnu penziju ali da mu je radni odnos prestao dana 30.6.2013. godine pa da zahtjeva da mu se nastavi isplata penzije i uzmu u obzir primanja ostvarena u radnom odnosu. Po tom zahtjevu je doneseno rješenje dana 15.8.2013. godine.

Tuženi je rješavajući po službenoj dužnosti rješenjem od 6.11.2013. godine poništio po pravu nadzora rješenja od 3.12.2012. godine i od 15.8.2013. godine i predmet vratio prvostepenom organu na postupak i donošenje novih rješenja jer da je uvidom u spise predmeta utvrđeno da je tužilac ostvario pravo na starosnu penziju sa pravom na isplatu od 1.11.2011. godine sa 39 godina 10 mjeseci i 10 dana penzijskog staža ostvarenog u B i H i Republici Srpskoj; da je bio u osiguranju u Osnovnoj školi J. D. u B. u periodu od 30.3.2012. do 4.7.2012. godine i u istoj školi od 13.11.2012. do 30.6.2013. godine slijedom čega je rješenje od 3.12.2012. godine nepravilno jer da nije pravilno primjenjena odredba člana 149. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju s obzirom da nije pravilno određen datum prestanka prava na isplatu starosne penzije. Takođe da nije pravilno rješenje od 15.8.2013. godine jer da je u periodu od 30.3.2012. do 4.7.2012. i od 13.11.2012. do 30.6.2013. godine bio u osiguranju. Zbog navedenog da je potrebno odrediti novi iznos starosne penzije za tužioca. Nakon donošenja ovog rješenja donijeta su dva rješenja i to rješenje od 20.2.2013. godine (pravilno je trebalo navesti 2014. godine) kojim je tužiocu obustavljena penzija sa 12.11.2012. godine a koje rješenje je supruga tužioca primila 04.3.2014. godine i rješenje od 21.2.2013. godine (pravilno je trebalo navesti 2014. godine), koje greške se mogu u svako doba ispraviti, i tužiocu uspostavljena isplata i određen iznos starosne penzije sa pravom na isplatu od 4.7.2013. godine. U spisima upravnog predmeta se ne zatiče dostavnica o uručenju tužiocu navedenog rješenja.

Međutim, u ovom upravnom sporu se ocjenjuje zakonitost rješenja kojim je odbijen zahtjev tužioca od 31.3.2015. godine za isplatu starosne penzije koja mu je obustavljena u periodu u kojem je bio u radnom odnosu. Tužilac zasniva zahtjev za isplatu neisplaćenih penzija na odluci Ustavnog suda Republike Srpske broj 38/12 od 30.11.2013. godine, u kom smislu da se obraćao pravnoj službi Filijale tuženog u B. i da su mu zaposleni u toj službi rekli da ima pravo na isplatu penzija koje su mu obustavljene i da „će to biti po automatizmu isplaćeno“ što po navodima zahtjeva nije urađeno.

Odlukom Ustavnog suda Republike Srpske broj 38/12 od 30.11.2013. godine, koja je objavljena u „Službenom glasniku RS“ broj 96/13 od 12.11.2013. godine utvrđeno je da član 141. stav 1. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju nije u saglasnosti sa Ustavom Republike Srpske jer da su propisivanjem kao u članu 141. stav 1. navedenog zakona narušena imovinska prava korisnika penzije jer da subjekti na koje se ta odredba odnosi snose nesrazmjeran teret u odnosu na eventualni materijalni interes Republike Srpske pa da nisu osnovani navodi zakonodavca da je ovakvo propisivanje u funkciji redovnog funkcionisanja penzionog sistema odnosno nesmetanog rada republičkih institucija, jer se radi o već stečenom pravu, pod zakonom propisanim uslovima, tako da se njegovo korišćenje od strane pojedinih građana ne može dovoditi u vezu sa funkcionisanjem institucija iz oblasti penzijskog osiguranja u cjelini.

Zakonom o Ustavnom sudu Republike Srpske („Službeni glasnik RS“ broj 104/11) je u članu 68. propisano pravno dejstvo odluka Ustanog suda. Tako je u članu 69. određeno da svako kome je povrijeđeno pravo konačnim ili pravosnažnim pojedinačnim aktom donesenim na osnovu zakona ili drugog propisa ili opšteg akta koji je na osnovu odluke suda prestao da važi ima pravo da traži od nadležnog organa izmjenu tog pojedinačnog akta prijedlogom koji može podnijeti najkasnije u roku od 6 mjeseci od dana objavljivanja odluke u „Službenom glasniku Republike Srpske“ ako od dana dostavljanja pojedinačnog akta do donošenja odluke suda nije prošlo više od godinu dana.

Evidentno je da je tužilac podnio zahtjev za isplatu obustavljenih penzija dana 31.3.2015. godine, nakon šest mjeseci od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda Republike Srpske suda u „Službenom glasniku Republike Srpske“ 12.11.2013. godine. S tim u vezi razlozi obrazloženja u pobijanoj presudi koji se odnose na datum obustave isplate penzije i uspostavljanja isplate penzije te određivanja novog iznosa penzije nisu relevantni za pravilno odlučivanje i ocjenu zakonitosti rješenja kojim se odbija zahtjev tužioca za isplatu neisplaćenih penzija za vrijeme dok se nalazio u radnom odnosu. O tim razlozima se jasno i potpuno ne izjašnjava ni tuženi u osporenom aktu iako uopšteno navodi da zahtjev tužioca za isplatu penzija nije u skladu sa Zakonom o Ustavnom sudu Republike Srpske i odlukom Ustavnog suda. Međutim, kako tužilac nije u zakonom propisanom roku od šest mjeseci od dana objavljivanja odluke Ustavnog suda podnio prijedlog za izmjenju pojedinačnog akta kojim mu je obustavljena isplata penzije za vrijeme dok se nalazio u radnom odnosu, pravilno je njegov zahtjev trebao biti odbačen kao neblagovremeno podniet a ne odbijen što ne utiče na zakonitost osporenog akta zbog istih pravnih posljedica odbacivanja i odbijanja zahtjeva. Otuda je pobijanom presudom tužba nepravilno uvažena i osporeni akt poništen jer razlozi navedeni u njenom obrazloženju nisu razlozi koji se odnose na zakonitost osporenog akta, već na zakonitost rješenja koja nisu osporena tužbom, a koji nedostaci obrazloženja su otklonjeni ovom presudom.

Iz iznijetih razloga po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi su ostvareni razlozi povrede iz odredbe člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog uvažava i pobijana presuda preinačava tako da se tužba odbija kao neosnovana, jer nisu ostvareni razlozi za poništenje osporenog akta predviđenim članom 10. ZUS.

Odluka iz stava 2. izreke presude se zasniva na odredbama člana 49. i 49a. ZUS, s obzirom da je tužilac izgubio ovaj upravni spor slijedom čega nema pravo na naknadu troškova spora.

Zapisničar
Mira Mačkić

Predsjednik vijeća
Edina Čupeljić

Tačnost otppravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić